

Sportvisserij binnen de grenzen van Natura 2000

Aanvullende afspraken op het VIBEG akkoord over sportvisserij in de Noordzeekustzone
en Vlakte van de Raan voor de ontwikkeling van natuur en visserij

september 2013

Sportvisserij binnen de grenzen van Natura 2000

Aanvullende afspraken op het VIBEG akkoord over sportvisserij in de Noordzeekustzone
en Vlakte van de Raan voor de ontwikkeling van natuur en visserij

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Ondertekenende partijen	7
Aanvullingen Sportvisserij op VIBEG akkoord.....	8
1 Uitgangspunten	9
2 Visie sportvisserij in Noordzeekustzone en de Vlakte van de Raan	11
3 Maatregelen op de korte termijn	13
4 Instrumentatie	15

Voorwoord

Dit document bevat aanvullende afspraken op het zogenaamde VIBEG akkoord dat december 2011 werd gesloten tussen de beroepsvisserij (VisNed, Nederlandse Vissersbond, en Productschap Vis) natuurorganisaties (Stichting De Noordzee, WereldNatuurFonds, Vereniging Natuurmonumenten en Waddenvereniging) en de rijksoverheid (ministerie EZ). Deze aanvullende afspraken maken het mogelijk voor Sportvisserij Nederland om zich bij dat akkoord aan te sluiten.

Met deze aanvullende afspraken wordt recht gedaan aan de opgave voor de Natura 2000-doelen in de Natura 2000-gebieden Vlake van de Raan en Noordzeekustzone met inachtneming van de belangen van de bij Sportvisserij Nederland aangesloten sportvissers. De afspraken zijn tot stand gekomen op basis van constructief overleg tussen de beroepsvisserij, Sportvisserij Nederland, natuurorganisaties en rijksoverheid. Hiermee wordt een basis gelegd voor een bestendige toekomst van natuur en sportvisserij in de Natura 2000-gebieden op de Noordzee. Sportvisserij Nederland heeft samen met de VIBEG partners gezocht naar fundamenteën om tot aanvullende afspraken te komen voor de bij Sportvisserij Nederland aangesloten sportvissers. Sportvisserij Nederland heeft daartoe haar leden/federaties geconsulteerd en dit heeft in een positief advies van de federaties geresulteerd voor deze afspraken. Met genoegen stel ik vast dat hiermede het draagvlak cq de bekendheid voor het Natura 2000-beleid sterk wordt verbreed. Ik spreek hierbij dan ook mijn grote waardering uit voor dit resultaat en de manier waarop dit tot stand is gebracht.

Jan Heijkoop
Hendrik-Ido-Ambacht
September 2013

Ondertekenende partijen

Drs. M.A.J. Knip
Voorzitter Sportvisserij Nederland

Ir. J.J.A. Bongers
Directeur Sportvisserij Nederland

Dhr. J. Heijkoop
Onafhankelijk voorzitter Regiegroep VIBEG

**Aanvullende afspraken
Sportvisserij bij het
VIBEG akkoord**

1 Uitgangspunten

De Partijen bij dit akkoord,

Overwegende dat:

1. De Noordzeekustzone en de Vlakte van de Raan per 16 maart 2011 zijn aangewezen als Natura 2000-gebieden.
2. Voor de kwaliteit van Habitat H1110B in de Noordzeekustzone een verbeterdoel geldt en in de Vlakte van de Raan een behoudsdoel.
3. De sportvisserij in de Natura 2000-gebieden zodanig moet plaatsvinden dat de instandhoudingsdoelen zoals vastgelegd in de aanwijzingsbesluiten kunnen worden gerealiseerd.
4. Ongestoorte gebieden een referentie kunnen vormen om de effecten van de sportvisserij op het ecosysteem te kwantificeren en te beoordelen.
5. Hengelvisserij geen verwachte aantoonbare effecten heeft op de natuurdoelen.
6. In het VIBEG akkoord tussen de beroepsvisserij, natuurorganisaties en rijksoverheid de sportvisserij niet betrokken is geweest.
7. Het VIBEG akkoord wel alle vormen van visserij, waaronder de sportvisserij, uitsluit in de Zone I gebieden.
8. Sportvissers en beroepsvissers zowel de vis als het visgebied als belangrijkste gemeenschappelijke factor hebben.
9. De bescherming van de natuurwaarden zoals beoogd met Natura 2000 leidend is.
10. Sportvisserij Nederland bereid is een bijdrage te leveren aan dit project gericht op een duurzame visserij en het herstel van visstanden.

Stellen met dit akkoord het volgende vast:

- Sportvisserij in de Zone I gebieden als visserijvorm wordt uitgesloten.
- Dit akkoord is een samenhangend pakket van uitgangspunten, maatregelen en afspraken. Indien naar het oordeel van één van de ondertekenende partijen daar onvoldoende uitvoering aan wordt gegeven en/of doelen niet worden behaald, treden de partijen over de ontstane situatie in overleg. Vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid doet elke partij het maximale dat in zijn vermogen ligt om de afspraken uit dit akkoord te realiseren.
- Dit akkoord is geldig tot en met het einde van de eerste beheerplanperiode van het gebied Noordzeekustzone en de Vlakte van de Raan (naar verwachting 2019). Uiterlijk 2 jaar daaraan voorafgaand nemen de Partijen het initiatief om te bepalen of en hoe deze afspraken gedurende de daarop volgende beheerplanperioden vorm zullen krijgen.

Begrippen en definities

Noordzeekustzone en Vlakte van de Raan

Dit zijn de Natura 2000-gebieden waarvan de begrenzing en de instandhoudingsdoelen zijn vastgesteld per 16 maart 2011. Voor de Noordzeekustzone betreft dat de wijziging per 16 maart 2011 van het reeds aangewezen gebied Noordzeekustzone. De Vlakte van de Raan is per 16 maart 2011 nieuw aangewezen als Natura 2000-gebied.

Sportvisserij

Recreatieve visserij met de hengel.

Zeehengelsport

Sportvisserij op zee.

Beheerplan

Als bedoeld in artikel 19b van de NB-wet 1998.

Ongestoord gebied

Een gebied dat in haar ontwikkeling niet wordt beïnvloed door menselijke activiteiten.

2 Visie sportvisserij in de Noordzeekustzone en de Vlake van de Raan

2.1 Toekomstbeeld als kader voor maatregelen

Principes duurzame zeehengelsport

Zeehengelsport die ecologisch duurzaam opereert is gericht op vermijden van negatieve impact op het ecosysteem, zoals verstoring van vogels en het daarbij passende en steeds verder verbeterende beheer van de visbestanden. Dit vertaalt zich onder andere naar een ruimtelijke zonering van de zeehengelsport die past binnen de ecologische randvoorwaarden en de vangstmogelijkheden voor de sportvissers. Met deze aanpak kan de sportvisserij rekenen op een breed maatschappelijk draagvlak. Zij neemt hiermee maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Toekomstbeeld

Naast de beroepsvisserij is ook de sportvisserij in de Noordzeekustzone in ruimte en tijd gezoned, overeenkomstig de bescherming van specifieke natuurwaarden en de bescherming van jonge vis.

2.2 Zonering

De opgave van Natura 2000 vraagt dat reeds vanaf 2011 maatregelen worden genomen waarmee de instandhoudingsdoelen zoals vastgelegd in de aanwijzingsbesluiten voor de Noordzeekustzone en de Vlake van de Raan worden gerealiseerd. De partijen zijn overeengekomen dat de afspraken over de zonering van de beschermde gebieden, zoals omschreven in het VIBEG akkoord, ook voor de sportvisserij zullen gelden. Regulering van de toegang tot de bedoelde gebieden vindt plaats via artikel 20 van de Natuurbeschermingswet. Beperkende maatregelen voor de sportvisserij gelden alleen voor Zone I gebieden.

Zone I. Gesloten voor de visserij

Zone I gebieden zijn gesloten voor alle vormen van beroepsmatige en recreatieve visserij. In de periode van 1 november – 1 april geldt er eveneens een doorvaartverbod voor alle vaartuigen, exclusief zone I ter hoogte van Petten¹. Hiermee wordt een zo ongestoord mogelijke ontwikkeling gewaarborgd. Ander gebruik wordt zo veel als mogelijk in overeenstemming gebracht met dit doel. Voor alle gebruiksfuncties geldt daarbij hetzelfde afwegingskader. Afspraken daarover worden vastgelegd in de Natura 2000-beheerplannen.

Zone V. Onderzoeksgebieden

In de verschillende zones van de Noordzeekustzone en Vlake van de Raan zijn onderzoeksgebieden aangewezen of kunnen deze aangewezen worden. In deze gebieden mag alleen beroepsmatig gevist worden indien dit ten behoeve van het onderzoek is. Een uitzondering in het toegangsbeperkingsbesluit is gemaakt voor handlijnnvisserij, waaronder sportvisserij valt. Zowel recreatieve als beroepsmatige handlijnnvisserij in onderzoeksgebieden wordt wel toegestaan.

Het doel van het onderzoek is om eventuele visserijeffecten op de instandhoudingsdoelstellingen objectief zichtbaar te maken. Dit onderzoek heeft tevens tot doel te duiden welke vangsttechnieken het meest duurzaam zijn. De onderzoeksgebieden kunnen verspreid liggen over het gehele Natura 2000-gebied en zo nodig ook daarbuiten. Het onderzoeksplan wordt in overleg met de partijen opgesteld.

¹ Voor de exacte omschrijving zie het toegangsbeperkingsbesluit (Het besluit van de Staatssecretaris van Economische Zaken (kenmerk 13058223)).

3 Maatregelen op de korte termijn

3.1 Gezamenlijk resultaat

De korte termijn maatregelen zijn het resultaat van een traject van onderhandelingen en inhoudelijke discussies waarin de betrokken partijen tot een gezamenlijk standpunt zijn gekomen. Partijen gaan er van uit dat met deze afspraken wordt voldaan aan de doelen voor de kwaliteit van H1110B (verbeteropgave voor de Noordzeekustzone en de behoudsopgave voor de Vlakte van de Raan), alsmede aan de doelen voor soorten zoals genoemd in de aanwijzingsbesluiten.

Uitgangspunten voor het afsprakenpakket zijn:

1. Voor zeehengelsport geldt dat zij verenigbaar is met de Natura 2000-doelen.
2. De maatregelen zijn van toepassing op de Nederlandse én buitenlandse vissers. Om dit mogelijk te maken zijn de maatregelen genotificeerd in het kader van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid.

De partijen spannen zich maximaal in om:

1. Relevante ecologische en visserijtechnische informatie te verzamelen. Partijen werken daartoe mee aan onderzoeken.
2. Te zorgen voor de effectieve en snelle uitvoering van de afspraken in dit akkoord.
3. Partijen bij dit akkoord zeggen toe geen juridische procedures te voeren tegen de wettelijke instrumenten die uitvoering geven aan onderhavig akkoord (NB-wet vergunningen en Natura 2000-beheerplannen, voor zover het de visserijmaatregelen in het beheerplan betreft). Voor wat betreft het beheerplan Natura 2000: indien de maatregelen uit dit akkoord daarin onverkort deel van uit maken en blijkt dat de instandhoudingsdoelstellingen kunnen worden bereikt. Verder zeggen partijen toe geen juridische procedures te voeren tegen de begrenzingen, het behoudsdoel voor de kwaliteit van H1110B in de Vlakte van de Raan en het verbeterdoel voor de kwaliteit van H1110B in de Noordzeekustzone die in de betreffende Aanwijzingsbesluiten zijn opgenomen.

3.2 Maatregelen

3.2.1 Zonering

Noordzeekustzone

Voor de Noordzeekustzone wordt het regime van zonering in 2013 gerealiseerd. De door de partijen overeengekomen gebiedsindeling en de maatregelen zoals die zijn geformuleerd bij het opstellen van het akkoord, zijn weergegeven in onderstaand overzicht.

Noordzeekustzone	zone I	zone II	zone III	zone IV	zone V
Regime	Gesloten voor alle vormen van visserij	Open voor niet bodemberoerende visserij	Innovatiegebieden	Overig visgebied	Onderzoeksgebied
% gebied	10%	15%	28%	47%	ntb.

Vlakte van de Raan

De Vlakte van de Raan onderscheidt zich van de Noordzeekustzone door de schaarste aan kennis en het gelden van een behoudsopgave voor de kwaliteit van H1110B. Van de Vlakte van de Raan wordt maximaal 15% aangewezen als onderzoeksgebied, verdeeld over meerdere locaties. Bij de keuze van de locaties is het uitgangspunt dat daarbij niet één vorm van visserij onevenredig wordt benadeeld. De andere 85% van het gebied valt onder overig visgebied (zone IV in bovenstaande tabel).

3.2.2 Visserijmaatregelen

Zeehengelsport

- Noordzeekustzone: Alleen niet toegestaan in zone I.
- Vlakte van de Raan: Toegestaan in de hele Vlakte van de Raan

4 Instrumentatie

In het navolgende is aangegeven wat nodig is voor het nakomen van de afspraken en door wie op welke wijze deze zullen worden nagekomen.

4.1 Uitvoering

- Het akkoord bevat een aantal maatregelen over zonering in de Natura 2000-gebieden. Deze maatregelen zullen t.z.t. worden opgenomen in de betreffende Natura 2000-beheerplannen. Tot dan worden deze maatregelen juridisch vastgelegd op basis van de NB-wet (waaronder art. 20 toegangsbeperkingsbesluiten).
- De handhaving van de hiervoor besproken maatregelen is cruciaal voor het slagen van het akkoord. Alle partijen zetten zich daar voor in. Communicatie en voorlichting ter preventie van overtredingen zijn de belangrijkste instrumenten. Sportvisserij Nederland geeft in samenwerking met de natuurorganisaties voorlichting aan haar leden inzake de locatie van de gebieden, het daarin toepasselijke regime en andere relevante onderwerpen.
- De hierboven omschreven instrumentatie is opgesteld ten tijde van de vaststelling van het akkoord. Het is goed mogelijk dat als gevolg van nieuwe inzichten, in overleg met de partijen voor een andere aanpak wordt gekozen. Dat doet niet af aan de gemaakte afspraken.

4.2 Ruimtelijke invulling zonering

De ruimtelijke invulling en zonering zoals beschreven staan in het VIBEG akkoord.

4.3 Samenhang met andere Natura 2000-gebieden

De in dit akkoord aangegane verplichtingen zijn - voor zover het korte termijn maatregelen betreft - van toepassing op de gebieden Noordzeekustzone en de Vlakte van de Raan. De gebiedsgerichte instrumenten voor de Noordzeekustzone en Vlakte van de Raan (gebiedszonering en daarbij genoemde percentages) zijn niet van toepassing op de andere Natura 2000-gebieden in de Noordzee. Voor de Waddenzee is er een nauwe samenhang met de Noordzeekustzone. De uitgangspunten en de maatregelen voor de Noordzeekustzone vormen daarmee een vertrekpunt voor het ontwerp van maatregelen in ook dit gebied. Natura 2000 vraagt dat de uitwerking van de maatregelen per aangewezen Natura 2000-gebied, dus voor de Waddenzee, apart wordt vorm gegeven. Op bestuurlijk niveau kunnen de verschillende trajecten aan elkaar worden gekoppeld. Dit geldt ook voor de Vlakte van de Raan en de naastgelegen Voordelta.

Colofon

Datum	September 2013
Opdrachtgever	Ministerie van Economische Zaken
Ontwerp	Met dank aan Wing Process Consultancy
Fotografie	Sportvisserij Nederland, Frans Schouwenberg
Print	De Resolutie

